

Ikäihmiset – voimavara ja muutosvoima?

Turun vanhusneuvosto on eräs kunnallisista vaikuttajaryhmistä, joita ovat mm. myös nuorisovaltuusto ja vammaisneuvosto. Tärkein lakisääteinen tehtävämme on seurata vanhuspalvelulain toteutumista Turun kaupungin palveluissa. Teemme kehittämisaloitteita, pidämme yhteyttä vanhuspalveluista vastaaviin virkamiehiin, teemme yhteistyötä vanhusjärjestöjen kanssa sekä järjestämme informaatio- ja keskustelutilaisuuksia turkulaisille senioreille.

Pandemia on lopettanut kaikki fyysiset tilaisuudet, mutta olemme siirtyneet pitämään Teams-kokouksia ja webinaareja. Jonkinlainen digi-loikka on tapahtumassa ikäihmisten kohdalla, koska osallistujamäärät webinaareihin lisääntyvät koko ajan.

Vaikka vanhusneuvostolla on vain aloite-oikeus kaupungin päätöksen teossa, olemme onnistuneet vaikuttamaan vuosien saatossa aika monen ikäihmisten elämää helpottavaan asiaan: pandemian mentyä ohi yli 65-vuotiaat seniorit pääsevät taas seniorirannekkeella edullisesti kaupungin uimahalleihin, kuntosaleille sekä museoihin ja gallerioihin (40e/ 6kk). Talviliukkailla yli 70 vuotta täyttäneet seniorit ovat saaneet ilmaiset liukuesteet jalkineisiinsa jo useamman vuoden ajan. Kaupungissa ajavat ikäihmisille ja liikuntaesteisille tarkoitettut Fölin palvelulinjat. Fölin kaikissa busseissa rollaattoria käyttävät voivat matkustaa ilmaiseksi ma-pe klo 9-13 välillä. Ikäihmiset saavat palveluohjausta Kauppatorin Monitorissa.

Uudistus, johon seniorit ovat todella tyytyväisiä ja kiittävät kaupungin päätöksentekijöitä, on seniorineuvola. Sen toiminta käynnistyi viime vuoden tammikuussa. Tänä vuonna 75-vuotta täyttävät, siis koko ikäluokka kutsutaan ilmaiseen terveystarkastukseen ja laboratoriokokeisiin sekä heille annetaan terveysneuvontaa ja elintapaohjeita. Neuvola on kokeilu, joka päättyy tämän vuoden lopussa, mutta toivomme todella, että se jatkuu ja mahdollisen Sote-uudistuksen toteutuessa liittyy senioreiden kuntouttavan sotekeskuksen osaksi. Viimeisin vanhusneuvoston ajama uudistus, joka on toteutumassa, on Turun kauppatorin toripaviljonkiin rakennettava ikäihmisille ja perheille tarkoitettu kahvila.

On valitettavasti myös asioita, jotka eivät ole vielä menneet maaliin: monista kaupunginvaltuutettujen ja vanhusneuvoston aloitteista huolimatta vanhusasiamiehen toimi ei ole toteutunut. Ilmeisesti odotetaan Sote-uudistusta. Peräti kaksi vanhusasiamiestä työskentelee Tampereella. Seniorivaltaisessa Turussa on tarvetta tällaiselle ikäihmisten asioita kokonaisvaltaisesti hoitavalle toimijalle.

Turun kaupunkistrategian mukaan ikäihmisten toivotaan asuvan toimintakykyisinä omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Eläkeläisjärjestöt ja -yhdistykset tekevät arvokasta työtä järjestämällä kotona asuville päivittäin vapaa-ajan aktiviteetteja, liikuntaa, kulttuuria, matkoja, atk- ja terveysneuvontaa, kielikerhoja ym. Kun järjestöt näin voimallisesti vaikuttavat ikäihmisten hyvinvointiin, heidän järjestöjensä avustusten tulisi olla ajan tasalla. Turun keskustasta puuttuu kohtuuhintainen, joustava kokoontumistila noin 500-1000

hengelle. Suurempia yleisötilaisuuksia seniori-yhdistysten on vaikea järjestää, koska sopivia tiloja on vähän ja niissäkin kalliit vuokrat.

Vanhusneuvoston tämän vuoden toiminnan painopisteet ovat ikäihmisten asuminen ja yksinäisyys.

Seuraamme myös Turun kodinhoidon tilannetta. Kun seniorin suorituskyky heikkenee, muisti huononee ja liikkuminen on vaikeaa, kotona itsenäisesti asuminen käy hankalaksi. Tällöin tarvitaan ns turvallista välimuotoista asumista. Se on itsenäisen kotona asumisen ja laitoshoidon välimuoto. Esimerkiksi talo, jossa asuisi kaikenikäisiä ihmisiä, olisi yhteisiä tiloja, terasseja, viihtyisiä pihvoja. Tällaisessa talossa ei asuisi yksinäisiä ihmisiä. Senioriasunnot voisivat sijaita lähellä toisiaan, jotta kotihoidon palvelut olisi helppo tuoda. Senioreista huolehtisi jonkinlainen koordinaattori, jolta ikäihmiset saisivat apua ja ohjausta tarvittaessa. Välimuotoinen asumiskonsepti tarjoaa turvallista itsenäistä asumista. Välimuotoisten asumisyksikköjen rakentaminen vie aikaa, mutta tarvetta on jo tällä hetkellä. Kaupunki voisi vuokrata yksityisistä palvelutaloista asuntoja, joihin tarjottaisiin tällaiset kevyemmät palvelut.

Vanhusneuvosto ehdottaa, että kaupunki palkkaisi hyvinvointikoordinaattorin hoitamaan järjestöjen ja kaupungin yhteistyötä. Yhdistysten vapaa-ehtoiset ovat suuri, arvokas voimavara, jota voitaisiin paremmin hyödyntää. Esimerkiksi kotona yksin asuville hän kattavasti välittäisi eläkeläisyhdistyksistä vapaaehtoisen ulkoiluttamaan ikäihmistä säännöllisesti.

Kauppatorin monitoriin olemme tekemässä aloitetta, jonka mukaan kauppatorin monitorissa työskenteleisi myös ikäihmisten asumisneuvoja, joka ottaisi asiakkaita vastaan ikäihmisten palveluohjauspisteessä.

Ovatko ikäihmiset voimavara?

Kyllä, mitä suurimmassa määrin; hyväkuntoisina Turun hyvien ennaltaehkäisevien palveluiden ansiosta he hoitavat lapsenlapsiaan ja ovat nuorten perheiden tukena. He käyttävät palveluita ja pitävät siten palveluurityksiä pystyssä. Aktiivisina he edistävät kaupungin kulttuuripalveluita.

Ovatko seniorit muutosvoima?

Tarvittaessa kyllä. Lähes 40 % Turun asukkaista, noin 40 000 on yli 65-vuotiaita. He voivat halutessaan olla muutosvoima, jos heidän äänensä pääsee kuuluviin. Tänään tiistaina 30.3. klo 13.00 eläkeläiset esittävät kysymyksiä Turun kaupunginvaltuuston puolueryhmien puheenjohtajille Turun vanhusneuvoston järjestämässä kuntavaalipaneelissa. Moderaattorina toimii työelämäprofessori Riitta Monto. Tilaisuus järjestetään Teamsin avulla. Linkin voi ladata Turun vanhusneuvoston nettisivulta.
www.turku.fi/vanhusneuvosto

Ulla-Maija Vierimaa
Turun vanhusneuvoston pj
Kaupunginvaltuutettu
Kaupunginhallituksen jäsen